

บทความวิจัย

การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล
ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
COMPARISON OF ADMINISTRATION AND ASSESSMENT
OF BACHELOR OF ARTS CURRICULUM IN ENGLISH (REVISED 2017)
OF RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ปราณิรัตน์ ปานประณีต

Praneerat Panpraneet

วรรณนิภา วงศ์ปัญญา

Wannipa Wongpunya

สุกัญญา นิมิตวิไล

Sukanya Nimitvilai

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: praneerat.p@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของบัณฑิตและคณาจารย์ และเพื่อเปรียบเทียบการจัดการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหงในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยคือ รูปแบบการประเมินหลักสูตร CIPP กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบัณฑิตและคณาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ จำนวน 155 คนและ 7 คน ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรและชุดที่สองเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของคณาจารย์ต่อการบริหารการจัดการหลักสูตร โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจ

* Received June 15, 2022; Revised June 29, 2022; Accepted July 11, 2022

ต่อความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนการสอนและความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจต่อกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าในภาพรวมบัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา แต่มองว่าทั้งสองหมวดวิชายังขาดความทันสมัย

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, การวัดประเมินผล, หลักสูตร

Abstract

This research aims at studying the Bachelor of Arts Curriculum in English (Revised 2017) of Ramkhamhaeng University. The objectives are to compare the satisfaction of graduates and faculties on the educational management and assessment as well as on the program administration in the general English and linguistic courses. The CIPP evaluation model is adopted, and the participants are 155 graduates and 7 faculty members. The instrument includes two sets of questionnaires: graduates' satisfaction in the curriculum and faculties' satisfaction in the program administration. The questionnaires yield 0.86 reliability rate, and this research uses means and standard deviation as the statistical measurement. The results show that graduates and faculty are satisfied with the program management, and give overall satisfaction at the high level. Moreover, graduates and faculties are also highly satisfied with the program administration in the general English and linguistic groups with the highest rate on the consistency between subject contents and curriculum objectives. The results also show that graduates and faculties find the subject contents in both groups are appropriate as a whole, but not modernized.

Keywords: Educational Administration, Assessment, Curriculum

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นศาสตร์ที่มีความหลากหลายและมีความสำคัญมากในโลกปัจจุบัน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ รวมถึงการ

สื่อสารทั่วไปในชีวิตประจำวัน ในการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาภาษาอังกฤษให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สถาบันอุดมศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อตอบสนองในสองประเด็นข้างต้น

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีพันธกิจในการสนับสนุนและส่งเสริมการกระจายโอกาส ความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางการศึกษาหลากหลายรูปแบบและหลากหลายวิชาในลักษณะการศึกษาเพื่อปวงชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนคือ การให้ผู้รับบริการทางการศึกษามีคุณภาพและมีงานทำตามความต้องการของนายจ้างและส่งเสริมให้บัณฑิตสามารถสร้างงานด้วยตนเองได้ ดังนั้น หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน

หลักสูตรที่ดีควรสนองตอบต่อความต้องการของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ปรับปรุงครั้งล่าสุด เมื่อปี พ.ศ. 2560 และจัดการเรียนการสอนมาครบระยะเวลา 5 ปีที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การบริหารจัดการหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (หรือ สกอ.) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหงประกอบด้วยหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป หมวดวิชาวรรณคดี หมวดวิชาภาษาศาสตร์และหมวดวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะด้าน โดยมีการเรียนการสอนทั้งหมด 139 หน่วยกิต และจำแนกรายวิชาระดับหลักสูตรหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์ หมวดละ 39 หน่วยกิต

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์รูปแบบการประเมินหลักสูตร CIPP (Stufflebeam & Corny, 2014) มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบการประเมินดังกล่าวเป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ได้กำหนดมาตรฐาน การดำเนินงานของหลักสูตรไว้ 5 ด้าน คือ ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ด้านการวิจัยและนวัตกรรม ด้านการบริการ วิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และด้านการบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) งานวิจัยนี้มุ่งเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล ตลอดจนเปรียบเทียบการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์ ผลการศึกษาข้างต้นจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของบัณฑิตและคณาจารย์
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลของหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบัณฑิตในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 155 คนและคณาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 7 คน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยหลักสูตร โดยประยุกต์ใช้รูปแบบประเมิน CIPP model (Stufflebeam & Corny, 2014) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด คือ แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามบัณฑิตเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง 2560) 3 ด้าน ได้แก่ สภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ลักษณะข้อคำถามเป็นการประเมินระดับความเหมาะสมด้านต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยการให้คะแนนแบบมาตราส่วน 5 ระดับ (rating scale) และแบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของคณาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) 3 ด้าน ได้แก่ สภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ลักษณะข้อคำถามเป็นการประเมินระดับความเหมาะสมด้านต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยการให้คะแนนแบบมาตราส่วน 5 ระดับ

ในการวิเคราะห์การให้คะแนนประเมินระดับความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจต่อหลักสูตรจากค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยอ้างอิงเกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1981) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.00 และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลจากการตอบแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้การหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.86

5. จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับแก้ไขสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมอธิบาย

ผลการวิจัย

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยแบ่งผลการวิจัยออกเป็นสองส่วน คือ ผลการเปรียบเทียบกระบวนการด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลของบัณฑิตและคณาจารย์ซึ่งจะแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1 และ 2 และผลการเปรียบเทียบกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหงในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์ซึ่งจะแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอนของบัณฑิตและคณาจารย์

หัวข้อ	บัณฑิต		คณาจารย์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. กระบวนการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร	4.26	.68	4.20	.45
2. กระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.03	.83	3.80	.45
3. กระบวนการเรียนการสอนมีการส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ และประกอบอาชีพ สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.19	.82	4.00	.71
4. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาปรับตัวเข้าสู่สังคมในยุคปัจจุบัน	4.14	.88	4.00	.00
รวม	4.16	.80	4.00	.40

จากตารางข้างต้นพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อของกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอนของบัณฑิตพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาคือ กระบวนการเรียนการสอนมีการส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ และประกอบอาชีพ สามารถนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X}=4.19$) และกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาปรับตัวเข้าสู่สังคมในยุคปัจจุบัน ($\bar{X}=4.14$) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ กระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X}=4.03$)

ส่วนค่าเฉลี่ยสูงสุดของกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์คือ กระบวนการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ($\bar{X}=4.20$) รองลงมาคือ กระบวนการเรียนการสอนมีการส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ และประกอบอาชีพ สามารถนำไปใช้ได้จริง และกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาปรับตัวเข้าสู่สังคมในยุคปัจจุบันในระดับเท่ากัน ($\bar{X}=4.00$) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ กระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X}=3.80$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการด้านการวัดประเมินผลของบัณฑิตและคณาจารย์

หัวข้อ	บัณฑิต		คณาจารย์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การวัดผลมีเกณฑ์ชัดเจน	4.35	.74	4.00	.71
2. วิธีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา ของกระบวนการวิชา	4.17	.75	4.40	.55
3. ผู้เรียนมีโอกาสประเมินการสอนของอาจารย์ ผู้สอน	4.18	.79	4.40	.55
รวม	4.23	.76	4.27	.60

จากตารางข้างต้นพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจต่อความเหมาะสมในการวัดประเมินผลในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อของกระบวนการด้านการวัดประเมินผลของบัณฑิตพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดผลมีเกณฑ์ชัดเจน ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีโอกาสประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.18$) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ วิธีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของกระบวนการวิชา ($\bar{X} = 4.17$)

ส่วนค่าเฉลี่ยสูงสุดของกระบวนการด้านการวัดประเมินผลของคณาจารย์คือ วิธีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของกระบวนการวิชาและผู้เรียนมีโอกาสประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอนในระดับเท่ากัน ($\bar{X} = 4.40$) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ การวัดผลมีเกณฑ์ชัดเจน ($\bar{X} = 4.00$)

จากตารางที่ 1 และ 2 สรุปได้ว่า ในภาพรวมการประเมินผลด้านกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจมากที่สุดในประเด็นเรื่องกระบวนการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรและมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในประเด็นเรื่องกระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ส่วนผลการประเมินเรื่องกระบวนการด้านการวัดประเมินผลของบัณฑิตและคณาจารย์สรุปได้ว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านการวัดผลมีเกณฑ์ชัดเจน ในขณะที่คณาจารย์มีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านวิธีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของกระบวนการวิชาและด้านผู้เรียนมีโอกาสประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอนในระดับความพึงพอใจที่เท่ากัน ทั้งนี้ บัณฑิตมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในด้านวิธีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของกระบวนการวิชา ในขณะที่คณาจารย์มีความพึงพอใจน้อยที่สุดในด้านการวัดผลมีเกณฑ์ชัดเจน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตและคณาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป

หัวข้อ	บัณฑิต		คณาจารย์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.44	.72	4.54	.65
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับความต้องการของสังคม	4.35	.74	4.46	.82
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย	4.19	.79	4.06	.82
รวม	4.33	.75	4.35	.76

จากตารางข้างต้นพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจต่อกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อของกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตรในหมวดภาษาอังกฤษทั่วไปของบัณฑิตพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.44) รองลงมาคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับความต้องการของสังคม ($\bar{X}$ = 4.35) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย ($\bar{X}$ = 4.19)

ส่วนค่าเฉลี่ยสูงสุดของกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตรในหมวดภาษาอังกฤษทั่วไปของคณาจารย์คือความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.54) รองลงมาคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับความต้องการของสังคม ($\bar{X}$ = 4.46) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย ($\bar{X}$ = 4.06)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตและคณาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์

หัวข้อ	บัณฑิต		คณาจารย์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.27	.87	4.50	.72
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับความต้องการของสังคม	4.03	.86	4.30	.70

หัวข้อ	บัณฑิต		คณาจารย์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย	4.03	.89	4.10	1.04
รวม	4.11	.87	4.30	.82

จากตารางข้างต้นพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจต่อกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาศาสตร์ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อของกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาศาสตร์ของบัณฑิตพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X}=4.27$) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับความต้องการของสังคมและความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัยในระดับความพึงพอใจที่เท่ากัน ($\bar{X}=4.03$)

ส่วนค่าเฉลี่ยสูงสุดของกระบวนการด้านการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาศาสตร์ของคณาจารย์คือความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X}=4.50$) รองลงมาคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับความต้องการของสังคม ($\bar{X}=4.30$) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย ($\bar{X}=4.10$)

จากตารางที่ 3 และ 4 สรุปได้ว่า ในภาพรวมการประเมินผลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจมากที่สุด ประเด็นเรื่องความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในประเด็นเรื่องเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย

ในทำนองเดียวกันกับผลการประเมินในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป ผลการประเมินความคิดเห็นของบัณฑิตและคณาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาศาสตร์สรุปได้ว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจมากที่สุดในประเด็นเรื่องความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในขณะที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดในประเด็นเรื่องความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับความต้องการของสังคมและประเด็นเรื่องเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยข้างต้นมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนการสอน

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลของหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหงพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอนและความต้องการของสังคมที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาในทั้งสองหมวด (หมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์) ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การดำเนินการของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะความรู้ไปใช้ได้จริง อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า เนื้อหาสาระของรายวิชาต่าง ๆ ในทั้งสองหมวดควรนำประเด็นร่วมสมัยต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนรู้ทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน ผลการวิจัยข้างต้นมีความสำคัญอย่างมากต่อการประเมินหลักสูตรตามแนวทางที่ Stufflebeam & Corry (2014) นำเสนอเอาไว้ เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับการรวบรวมและ วิเคราะห์อย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ว่า หลักสูตรมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลจากการประเมินข้างต้นมีผลให้ผู้วิจัยทราบจุดเด่น จุดด้อย ตลอดจนข้อบกพร่องเพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจว่าเนื้อหารายวิชาในหมวดภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากหลักสูตรได้ตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของรายวิชาศึกษาทั่วไปกับวิชาพื้นฐานที่สามารถนำไปต่อยอดวิชาชีพของผู้เรียนในอนาคต (อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ และคณะ, 2549) นอกจากนี้ จุดมุ่งหมายข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ ชลธิชา หอมฟุ้ง และคณะ (2558) ที่มองว่า หลักสูตรปริญญาตรีควรมีการปรับตัวให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม

2. การวัดประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจการวัดประเมินผลในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากหลักสูตรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและผู้เรียนมีโอกาสมิ่วประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ น้ำผึ้ง ปุระณสุคนธ์ (2555) ที่นำเสนอเอาไว้ในทำนองเดียวกันว่า การประเมินวัดผลควรบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้และการประเมินควรเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและนำไปปรับปรุงให้สามารถนำไปใช้จริงได้ อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุดในหัวข้อเรื่อง “การเรียนการสอน

กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นและเปลี่ยนเรียนรู้” ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากลักษณะการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเน้นการบรรยายให้กับคนหมู่มากเป็นหลัก อีกทั้งผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนโดยสามารถศึกษาด้วยตนเองผ่านวิดีโอบันทึกการสอนที่อัปโหลดในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้บางครั้งผู้เรียนยังขาดพื้นที่และโอกาสในการแสดงความคิดเห็น

3. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างด้านการจัดการหลักสูตร

ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์ในระดับมาก ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยด้านกระบวนการของ วชิระ จันทราช (2554) ที่พบว่า องค์ประกอบย่อยของกระบวนการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ อาทิ การจัดการเรียนการสอนและพฤติกรรมผู้สอนได้รับผลความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด ในทำนองเดียวกันผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการประเมินกระบวนการของรัตนศิริ เข้มราชและคณะ (2558) ที่พบว่า นิสิตและอาจารย์มีความพึงพอใจในระดับมากต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลการวิจัยด้านค่าเฉลี่ยความพึงพอใจพบว่า หมวดวิชาภาษาศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าหมวดภาษาอังกฤษทั่วไปในทุกหัวข้อ โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและความทันสมัย ผู้วิจัยมองว่าสาเหตุของค่าคะแนนที่ต่างกันอาจมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิตสามารถเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปได้มากกว่า เนื่องจากเป็นหมวดที่เน้นฝึกทักษะพื้นฐานด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ ในขณะที่รายวิชาในหมวดวิชาภาษาศาสตร์มุ่งให้ความรู้เชิงทฤษฎีภาษามากกว่า จึงส่งผลให้ผู้เรียนที่เน้นการเก็บเกี่ยวทักษะการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าการวิเคราะห์ความเป็นมาและเหตุผลในการใช้ภาษาอาจไม่สามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารได้ตรงประเด็นเท่ากับรายวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลของหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหงสรุปผลการวิจัยได้ว่า 1) บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก 2) บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการวัดประเมินผลในระดับมาก และ 3) บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์ในระดับมากเช่นกัน ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้มีดังนี้ 1) ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ตลอดจนสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทาง

เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของประชาคมโลก 2) ควรมีการจัดการเรียนการสอน ที่ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชั้น เรียน 3) ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก 5 ปีเพื่อให้รายวิชาในหลักสูตร มีความทันสมัยและสนองตอบความต้องการของสังคมมากขึ้น ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้ 1) จากการวิจัยในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบกระบวนการของบัณฑิต และคณาจารย์เท่านั้น ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษากลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อได้รับข้อมูล ที่ครบถ้วนในการนำไปพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพและครอบคลุมการดำเนินงานในทุกมิติต่อไป 2) งานวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบการจัดการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา ภาษาอังกฤษในหมวดวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปและหมวดวิชาภาษาศาสตร์ ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาเปรียบเทียบหมวดวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรเพิ่มเติม เช่น หมวดวิชาภาษา วรรณคดี เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมทุกหมวดวิชาในหลักสูตร 3) งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิง ปริมาณซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ งานวิจัยในครั้งต่อไปมีความลุ่มลึกและครอบคลุมทุกมิติมากขึ้น ควรดำเนินงานวิจัยแบบ ผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งอาจเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม ตัวอย่าง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิชา หอมพุ่ม และคณะ. (2558). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาไทยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2), 1812-1823.
- รัตนศิริ เข้มราช และคณะ. (2558). การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ สอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก ใน รายงานการวิจัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วชิระ จันทรราช. (2554). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 3(1-2), 64-78.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพมหานคร: ภาพ พิมพ์.
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ และคณะ. (2549). การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วารสาร มจร.วิชาการ, 10 (19), 36-55.

- Best, J. W. (1981). *Research in Education* (3rd ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Stufflebeam, D. L. (2003a). The CIPP model for evaluation. In T. Kellaghan & D. L. Stufflebeam (Eds.), *International handbook of educational evaluation*. Norwell, MA: Kluwer.
- Stufflebeam, D. L. & Corny, C. L. S. (2014). *Evaluation Theory, Models, and Applications* (2nd ed.). San Francisco, California: Jossey-Bass.